

Sopimus rahastusjärjestelmän autolaitteiden luovuttamisesta ja käytöstä Turun seudun joukkoliikenteessä

Sopimusosapuolet

Turun kaupunki, Seudullinen joukkoliikenne (myöhemmin liikenteen Tilaaja)
Osoite: Puolalankatu 5, 20100 Turku
y-tunnus: 0204819-8
Yhteyshenkilö:

Tarjoaja (myöhemmin liikennöitsijä)
Osoite:
y-tunnus:
Yhteyshenkilö:

Sopimuksen tarkoitus ja tausta

Turun seudun joukkoliikenteessä on käytössä elektroninen rahastusjärjestelmä (matkakorttijärjestelmä). Järjestelmä koostuu ajoneuvolaitteista (sisältää myös satelliittipaikannus- ja tietoliikennelaitteet) sekä niiden ohjelmista ja järjestelmää ohjaavasta keskusjärjestelmästä.

Rahastusjärjestelmä on liikenteen Tilaajan hankkima ja omistama. Liikenteen Tilaaja huolehtii siitä, että Liikennöitsijän käyttöön toimitetaan riittävä määrä lippujen myynnissä ja matkojen maksamisessa tarvittavia rahastuslaitteita.

Tämä sopimus täydentää sitä, mitä on sovittu liikennöintisopimuksessa tai muussa vastaavassa sopimuksessa, joka on tehty Tilaajan ja Liikennöitsijän välillä.

Liikennöitsijän käyttöön luovutetuista laitteista ei peritä vuokraa.

Liikenteen Tilaajan vastuut ja velvollisuudet

Liikenteen Tilaaja huolehtii järjestelmän hankinnasta ja ylläpidosta sekä laitehuoltopalvelun järjestämisestä normaalikäytössä tapahtuneita rikkoontumisia varten. Huoltoa varten liikenteen Tilaaja järjestää vikaantuneiden laitteiden toimitus- ja vaihtopistein.

Liikenteen Tilaaja huolehtii Liikennöitsijöille web-käyttöliittymän kuljettajien myyntien seuranta ja tilitysten valvontaa sekä kuljettaja- ja ajoneuvotietojen päivittämistä varten. Muista mahdollisista rapinnoista sovitaan erikseen ja niiden järjestämisen kustannuksista vastaa Liikennöitsijä, ellei muuta ole sovittu.

Liikenteen Tilaaja huolehtii kuljettajien käyttöohjeista sekä laitteiden asennusohjeista sekä niiden päivittämisestä järjestelmämuutosten yhteydessä.

Liikennöitsijän vastuut ja velvollisuudet

Liikennöitsijän tulee osallistua järjestelmän käyttöönottoon, ylläpitoon, koulutukseen ja ajoneuvolaitteiden asennukseen.

Liikennöitsijä vastaa, ellei toisin ole sovittu, omalla kustannuksellaan ajoneuvolaitteiden asennuksesta, siirroista ja mahdollisista ajoneuvoihin tarvittavista muutostöistä. Liikennöitsijän vastuulla on, että asennukset on tehty annettujen ohjeiden ja sääntöjen mukaisesti.

Niissä tapauksissa, joissa liikennöintisopimuksen tai muun vastaavan liikennöinnistä tehdyn sopimuksen mukaan liikenteen Tilaaja on vastuussa laitteiden asennustöistä sekä johto- ja asennusarjojen hankinnasta, koskee tämä vastuu vain ajoneuvoja, jotka tulevat liikenteeseen liikennöintisopimuksen alkaessa. Kaikista myöhemmistä laite- ja ajoneuvovaihdoista johtuvat asennukset sekä tarvittavien johto- ja asennusarjojen hankinnasta vastaa Liikennöitsijä.

Liikennöitsijä vastaa matkakorttijärjestelmän edellyttämästä linja-auton kuljettajien koulutuksesta ja informoinnista. Liikenteen Tilaaja vastaa muusta järjestelmän edellyttämästä koulutuksesta. Liiken-

teen Tilaaja järjestää laiteasennuksista yhden päivän mittaisen maksuttoman asennuskoulutuksen.

Liikennöitsijä vastaa hänen käyttöönsä luovutetuista laitteista ja on velvollinen korvaamaan laitteet liikenteen Tilaajalle (esim. liikennevahinko, palo- ja varkaustilanteet). Liikennöitsijä vastaa viallisen laitteen irrotuksesta ja vaihtolaitteen kiinnittämisestä sekä vikaantuneiden laitteiden toimituksesta huoltopisteeseen sekä vikakuvauksen tekemisestä sovittavan menettelyn mukaisesti. Mikäli laitevika johtuu normaalista poikkeavasta käytöstä tai Liikennöitsijän tai hänen työntekijänsä huolimattomuudesta tai muusta vastaavasta toiminnasta, jonka voidaan olettaa aiheuttavan vahinkoa laitteelle, vastaa Liikennöitsijä kustannuksellaan laitteen korjaamisesta laitevalmistajan valtuuttamassa korjaamossa tai korvaamisesta uudella samanlaisella laitteella tai korvaamaan ne liikenteen Tilaajalle enintään jälleenhankinta-arvoon.

Liikennöitsijä vastaa ilman eri korvausta matkakorttijärjestelmän käytöstä ja ylläpidosta mm. seuraavien toimintojen osalta:

- ajoneuvojen rekisteröinti järjestelmään,
- kuljettajien rekisteröinti järjestelmään ja tunnusten luonti,
- ajoneuvoissa tapahtuva lippujen myynti ja korttitapahtumien rekisteröinti,
- kuljettajien myynnin tilitys ja täsmäytys,
- tietojen keruu ajoneuvoista varikoille ja päivittäinen ajoneuvojen perustietojen päivitys, sekä
- Liikennöitsijällä olevien laitteiden toimivuuden varmistamisesta
- Laitteissa tarvittavan kuittipaperin hankinta

Liikennöitsijä vastaa, että myynti- ja matkakortinlukijalaitteiden tulee oheislaitteineen olla toimintakunnossa ajoneuvon lähtiessä varikolta. Mikäli myyntilaitteet vikaantuvat ajoneuvon ollessa linjalla, tulee Liikennöitsijän noudattaa kohdassa 6. esitettyjä sopimusmääräyksiä varalaitteiden käytöstä ja laitteiden pisimmistä sallituista vaihtoajoista.

Liikennöitsijä vastaa laitteistojen palauttamisesta (Rahastuslaite (EvendPc), Etälukija (Proxmobile) sekä näiden kiinnitysalusta) kahden viikon kuluessa liikennöintisopimuksen päättyessä.

Liikennöitsijä vastaa siitä, että tämän sopimuksen mukaisia rahastuslaitteita käytetään ainoastaan Turun seudun joukkoliikenneviranomaisen järjestämässä liikenteessä, ellei toisin ole sovittu.

Muut irrotettavissa olevat asennussarjan osat tulee palauttaa 4 viikon kuluessa liikennöintisopimuksen päättymisestä.

Laitteistokokoonpano

Tämän sopimuksen mukainen laitteisto koostuu seuraavista pääosista:

- Myyntilaite ja keskusyksikkö (yksi yhtenäinen laitekokonaisuus)
- Etälukija
- Yhdistelmäantenni (3G/GPRS, Wlan, GPS)
- asennuslevyt myyntilaitteelle ja etälukijalle
- johtosarja liittimeen
- Ethernet kytkin (ajoneuvoissa, joihin sijoitettu useampi kuin yksi etälukija)

Toiminta vikaantumistilanteissa ja laitteiden vaihtoajat

Laitevika ei pääsääntöisesti saa estää varsinaisen joukkoliikennepalvelun tuottamista. Koska laitevian sattuessa liikenteen Tilaaja menettää lipputuloloja, tulee rikkoontunut laite mahdollisimman pikaisesti korjata, korvata toimintakuntoisella laitteella tai vaihtaa rikkoontuneella laitteella varustettu ajoneuvo toiseen, toimintakunnossa olevalla laitteella varustettuun ajoneuvoon.

Vian ilmetessä Liikennöitsijän tulee toimia siten, että seuraavan lähdön lähtöaikaan mennessä vika on pääsääntöisesti korjattu, laite vaihdettu toimintakelpoiseen laitteeseen tai lähdölle on asetettu toimivilla laitteilla varustettu vara-auto.

Mikäli vian poistaminen (laitteiston uudelleen käynnistys, liittimien tarkistus tai rahastuslaitteen vaihto tai ajoneuvon vaihto) seuraavan lähdön lähtöaikaan mennessä ei ole mahdollista, niin siinä

tapauksessa maksimiajat laite- tai ajoneuvovaihtojen osalta ovat seuraavat:

- myyntilaitte ja keskusyksikkö: kaksi tuntia vikaantumista seuraavan lähdön lähtöajasta laskettuna
- tietoliikenne: kaksi tuntia vikaantumista seuraavan lähdön lähtöajasta laskettuna Liikennöitsijä on velvollinen selvittämään, koskettaako tietoliikennevika vain yksittäistä ajoneuvoa tai laitteistoa, jolloin tulee täyttää tämä kahden tunnin aikaraja, vai onko ongelma koko tietoliikennejärjestelmää koskeva, jolloin on ilmoitusvelvollisuus joukkoliikennetoimistoon asiasta.
- etälukija: seuraavan varikkokäynnin yhteydessä
- askellin ja satelliittipaikannin: korjataan seuraavan varikolla käynnin yhteydessä. Molempien paikantimien rikkoontuessa, kuljettaja hoitaa pysäkkiaskelluksen käsin niin kauan kuin ajoneuvo on liikenteessä.

Liikenteen Tilaaja seuraa järjestelmässä laiterikkoja ja vaihtoaikoja. Mikäli Liikennöitsijä toistuvasti poikkeaa toimintaohjeista, liikenteen Tilaajalla on oikeus jälkikäteen laskuttaa edellä mainitun maksimivaihtoajan ylittäväältä ajalta menetetyt laskennalliset lipputulot verrattuna vastaavan viikonpäivän liikennöintiin vastaavan kelloaikana.

Ajoneuvolaitteet on varustettu 3G/GPRS yhteyksin ja ne purkavat automaattisesti kertyneet tiedot viimeistään kuljettajan kirjautuessa ulos laitteelta. Mikäli laite sammuu ilman kuljettajan uloskirjautumista tai uloskirjautumisessa on muita ongelmia, tulee laite käynnistää uudelleen, jolloin edellisen kirjautumisen kertyneet tiedot puretaan taustajärjestelmään. Mikäli tiedonsiirtoja ei saada suoritus-
tuksi, tulee laite toimittaa huoltoon toimenpiteitä varten.

Laitemäärät, laitteiden luovuttaminen Liikennöitsijälle ja laitteiden palautus

Liikenteen Tilaaja luovuttaa kyseessä olevia laitteistokokoonpanoja Liikennöitsijän käyttöön niin moneen ajoneuvoon kuin liikennöintisopimuksessa on sovittu ajoneuvomäärästä, joka vastaa Liikennöitsijän yhteenlaskettua talviarkipäivän autopäivämäärää sekä kilpailutuksessa pyydettyä vara-auto määrää.

Liikennöitsijät ilmoittavat liikenteen Tilaajalle tarvitsemansa vara-autoihin kiinnitettävän laitemäärän hyvissä ajoin ennen liikenteen alkua.

Liikennöitsijän haltuun luovutettu laitemäärä määräytyy edellä mainittujen ajoneuvojen yhteenlasketusta ajoneuvomäärästä. Laitemäärää tarkistetaan tarvittaessa liikennemuutosten yhteydessä sekä aina yksittäisten liikennöintisopimusten alkamisen ja päättymisen yhteydessä. Liikennöitsijöiden laitemäärät sisältävät alihankkijoiden tarvitsemat laitteet.

Lisäksi liikenteen Tilaaja toimittaa Liikennöitsijöiden varikoille lisälaitteita, joilla voidaan suorittaa kuljettajien kouluttautuminen ja myyntilaitteharjoittelu sekä huolehtia kiireisistä laitevaihdosta. Liikenteen Tilaaja toimittaa laitteita maksutta seuraavissa tilanteissa: 1) 1 koulutuslaite / varikko, varikoille joilla vähintään 20 kuljettajaa, 2) 1 vaihtolaitte / varikko, varikoilla, joilla vähintään 15 ajoneuvoa sekä 2 vaihtolaitetta / varikko, kun ajoneuvomäärä ylittää 50 autoa.

Muissa kuin kohtien 1 ja 2 tapauksissa laitetoimituksista ja vuokrasta sovitaan erikseen. Liikenteen Tilaajalla on oikeus hakea tässä sopimuskohdassa tarkoitetut lisälaitteet väliaikaisesti tarpeen niin vaatiessa muuhun käyttöön siitä Liikennöitsijälle ennalta ilmoittamalla. Näissä tilanteissa lisälaitteet pyritään palauttamaan takaisin Liikennöitsijälle niin pian kuin mahdollista.

Liikennöitsijä voi vuokrata liikenteen Tilaajalta myös varalaitteita lisää. Laittevuokra lisälaitteista on kuukaudessa 150 euroa (+ALV), eikä se sisällä laitteiston tarvitsemia asennussarjoja (johdot, antenni, asennuslevyt), joiden hankinnasta vastaa Liikennöitsijä. Laitteiden omistajalla on oikeus hinnan tarkistukseen vuosittain.

Liikenteen Tilaajan omistamat laitteet toimitetaan, joko uusina tai huollettuina, asennusta varten aikaisintaan kahdeksan (8) viikkoa ennen uuden liikenteen alkua kilpailun voittaneelle Liikennöitsijälle, ellei muuta ole sovittu. Kohdassa 5 mainittuun laitetoimitukseen ei kuulu laitteistoasennuksiin tarvittavat ajoneuvokohtaiset kaapelit ja liittimet rahastusjärjestelmän kytkemiseksi ajoneuvon sähkö- ja tietojärjestelmiin.

Liikennöintisopimuksen tai muun liikenteestä tehdyn sopimuksen päättyessä Liikennöitsijän tulee palauttaa laitteistokokonaisuus sopimuksen kohdassa 4 määritellyn ajan kuluessa liikenteen Tilaajalle. Laitteiden toimituksista ja palautuksesta voidaan sopia myös tapauskohtaisesti esim. silloin kun Liikennöitsijän

tiedossa on uutta liikennettä, jossa Liikennöitsijä tulee käyttämään hävityssä liikenteessä käytettyjä, myyntilaitteilla varustettuja ajoneuvoja.

Mikäli laitekokonaisuuden palauttaminen viivästyy siitä mitä on määritetty tämän sopimuksen kohdassa 4, on liikenteen Tilaajalla oikeus periä kaikista Liikennöitsijän käyttöön luovutetuista laitteistokokonaisuuksista vuokraa 5 € (+alv)/vrk per yksi laitteistokokonaisuus jokaiselta alkavalta vuorokaudelta, jonka laitteiston palauttaminen viivästyy.

Sopimusten kesto

Tämä sopimus on voimassa saman ajan kuin on voimassa se liikennöintisopimus tai muu vastaava liikennöinnistä tehty sopimus, jota tämä sopimus täydentää.

Siinä tapauksessa että liikenteen Tilaaja luopuu rahastusjärjestelmästä, johon tämän sopimuksen mukainen laitteistokokonaisuus liittyy, on liikenteen Tilaajalla oikeus irtisanoa tämä sopimus 6 kuukauden irtisanomisajalla. Irtisanomisaika lasketaan kalenterikuukausittain irtisanomista seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien. Mikäli liikenteen Tilaaja tämän mukaisesti irtisanoo sopimuksen, noudatetaan laitteistokokonaisuuksien palauttamisen osalta siten kuin tämän sopimuksen kohdissa 4 ja 7 on sovittu.

Riitojen ratkaisu ja oikeuspaikka

Sopijaosapuolet pyrkivät sopimaan keskinäiset riitansa neuvotellen. Mikäli osapuolet eivät saa ratkaistua riitaansa neuvotellen, ratkaisee osapuolten välisen riita-asia Varsinais-Suomen kärjäoikeus.

Tämän sopimuksen mukaan luovutetut laitteistokokoonpanot

YY:lle luovutetaan tämän sopimuksen mukaan 16 + X (=vara-autojen laitteet) laitteistokokoonpanoa.

Lisäksi todetaan, että YY:n varikolle on luovutettu yksi laitteisto koulutuskäyttöön ja yksi vaihtolaite.

Sopimuksen allekirjoitushetkellä on luovutettu X laitteistokokoonpanoa. Tähän sopimukseen lisäyksenä liikenteen Tilaajan ja Liikennöitsijän edustajat allekirjoittavat myöhemmin tapahtuvat laitteiden luovutukset ja palautukset.

Turussa __ . __ . 2018

Sirpa Korte
Joukkoliikennejohtaja

Liikennöitsijä

Sopimuksen allekirjoituksen jälkeen tapahtuneet laitteistojen luovutukset tai palautukset:

Päiväys   Laitteiden lukumäärä   Allekirjoitukset